

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.



Heydər ƏLİYEV



# AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 27 may 2017-ci il № 40 (2157) Qiyməti 25 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

## Biz müstəqilliyi qoruyuruq və qoruyacağıq

28 May - Respublika Günü münasibətilə rəsmi qəbul keçirilib

Mayın 26-da "Buta" sarayında Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə rəsmi qəbul keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva rəsmi qəbulda iştirak ediblər. Dövlətimizin başçısı rəsmi qəbulda nitq söyləyib.

- Doxsan doqquz il bundan əvvəl müsəlman aləmində ilk dəfə olaraq demokratik respublika yaradılmışdır. Azərbaycan xalqı haqlı olaraq fəxr edir ki, bizim xalqımız bu respublikanı yaradıb. Bu, tarixi hadisədir, xalqımız üçün və dünya miqyasında tarixi hadisədir. Azərbaycan xalqı müstəqilliyə qovuşdu. Dünya miqyasında birinci müsəlman demokratik respublikası Azərbaycanda yaradılmışdır. Bu, özlüyündə xalqımızın nə qədər mütərəqqi və istedadlı olduğunu bir daha göstərdi.

Azərbaycan dövləti və xalqı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyətinə, onun qurucularının xatirəsinə böyük hörmətlə yanaşır. Bakının mərkəzində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə abidə ucaldılmışdır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyini qeyd etmək üçün bu yaxınlarda mənim tərəfindən sərəncam imzalanmışdır.

Əfsuslar olsun ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ömrü uzun olmadı. İki ildən sonra müstəqilliyimiz əlimizdən alınmışdır. Əgər Azərbaycan dövlət müstəqilliyini qoruya bilsəydi, əminəm ki, bu gün Azərbaycan dünya miqyasında ən inkişaf etmiş, ən zəngin ölkələrdən biri olacaqdı. Ancaq xarici müdaxilə nəticəsində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süqut etdi.

Ondan sonra 70 il Azərbaycan xalqı Sovet İttifaqının tərkibində yaşayırdı. Baxmayaraq ki, müstəqil deyildik, Azərbaycan xalqı inkişaf edirdi. Xüsusilə 1970-1980-ci illərdə ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan sürətlə inkişaf etmişdir, həm iqtisadi, həm sosial sahədə böyük uğurlar qazanmışdır.



1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılması nəticəsində Azərbaycan XX əsrdə ikinci dəfə müstəqilliyə qovuşmuşdur. Ancaq tarix sanki təkrarlardı və iki ildən sonra yenə də müstəqilliyimiz üçün böyük təhlükələr yaranmışdı. Əslində, müstəqilliyimizin ilk iki ili formal xarakter daşıyırdı. Çünki Azərbaycan öz müstəqil siyasətini tam miqyasda apara bilmirdi. Bundan əlavə, ölkəmizdə yaşanan siyasi, iqtisadi, hərbi böhran, torpaqlarımızın işğal altına düşməsi, ovaxtkı hakimiyyət tərəfindən vətəndaş müharibəsinin başlanması, əlbəttə, gənc dövlətimizi uçurum kənarına qoymuşdu. 1993-cü ildə Azərbaycan

yenə də böyük təhlükə ilə üz-üzə qalmışdı. Azərbaycan xalqının müdrikliyi ölkəmizi, dövlətimizi bu bəladan xilas etdi.

Azərbaycan xalqı müdriklik göstərərək böyük lideri - Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etdi. 1993-cü ildən sonra Azərbaycanda inkişaf dövrü başlamışdır və bu gün bu dövrə davam edir. Bütün xoşagəlməz hallara, vətəndaş müharibəsinə son qoyuldu, qeyri-qanuni silahlı birləşmələr tərkisilah edildi. Dövlətçiliyin əsasları qoyuldu, müstəqil Azərbaycanın Konstitusiyası qəbul edildi, ölkəyə böyük həcmdə xarici sərmayə gəlməyə başladı. Azərbaycan beynəlxalq təcriddən, informasiya

blokadasından çıxmağı bildi. Bir sözlə, 1993-cü ildən başlayaraq bu günə qədər Azərbaycan inkişaf yolu ilə gedir. Bugünkü Azərbaycan bir daha mənim sözlərimi təsdiqləyir ki, əgər 1920-ci ildə müstəqillik əlimizdən alınmasaydı, indi Azərbaycan ən öndə gedən ölkələrdən biri ola bilərdi.

Bunu deməyə əsas verən bizim müstəqillik tariximizdir. Cəmi 23 il ərzində - 1993-cü ildən başlayaraq, görün, Azərbaycan nə qədər inkişaf edib, Azərbaycan nə qədər güclənib, görün, Azərbaycan dünyada hansı möhkəm mövqelərə sahib olub. İqtisadi sahədə, sosial sahədə, bütün başqa sahələrdə Azər-

baycan böyük uğurlara imza atıb və bu gün bütün dünya bunu bilir və qəbul edir. Bu gün Azərbaycan bir çox ölkələr üçün nümunədir.

Bu gün qarşıda duran vəzifələr haqqında danışmaq istədim. Biz gələcək illərdə də müsbət dinamikanı saxlamalıyıq və əminəm ki, saxlayacağıq. Daxili siyasətə gəldikdə, ilk növbədə, Azərbaycanda bundan sonra da təhlükəsizlik təmin edilməlidir. Deyə bilərəm ki, Azərbaycanda daxili risk mənbələri mövcud deyil. Mümkün olan risklər xaricdə formalaşır. Belə olan halda biz ölkəmizi bundan sonra da xarici risklərdən qorumağı, həm fiziki nöqtəyi-nəzərdən, eyni zamanda, düzgün siyasət aparmaqla. Biz sərhəd mühafizəsini kifayət qədər gücləndirmişik və bu istiqamətdə əlavə addımlar atılacaqdır. Eyni zamanda, Azərbaycan bizə sərf etməyən, şübhə doğuran heç bir beynəlxalq hərəkətlərə, avantüralara qoşulmur. Baxmayaraq ki, müxtəlif tərəflər bizi müntəzəm olaraq bu hərəkətlərə cəlb etməyə çalışırdılar. Bu gün də belə səylər var. Ancaq Azərbaycan bizə sərf etməyən heç bir hərəkətə, təşəbbüsə qoşulmur və qoşulmayacaq.

Biz ilk növbədə öz maraqlarımız, öz təhlükəsizliyimiz, inkişafımız, rifahımız haqqında düşünürük. Əgər hansısa beynəlxalq təklif və təşəbbüs bizim maraqlarımızla üst-üstə düşürsə, əlbəttə ki, biz buna müsbət yanaşa bilərik. Ancaq ilk növbədə, milli maraqlar, Azərbaycanın maraqları, xalqımızın rahatlığı, firavanlığı və ölkəmizin təhlükəsizliyi məsələləri ön plandadır, xüsusilə indiki şəraitdə. Biz bu siyasəti uzun illərdir ki, aparırıq. Bəzən buna görə də müxtəlif yerlərdən Azərbaycana təzyiqlər göstərilir və bizə qarşı kampaniyalar aparılır. Ancaq indiki şərait, bugünkü beynəlxalq vəziyyət bir daha göstərir ki, bu, yeganə düzgün siyasətdir. Çünki bu gün bölgədə, dünyada risklər, təhlükələr artır, təhlükə mənbələri genişlənir, əfsuslar olsun ki, bizim coğrafiyamızda sabitlik təmin edilmir, əksinə, ildən-ilə vəziyyət daha da gərginləşir. Ona görə təhlükəsizlik məsələləri ön planda olmalıdır.

(Ardı 2-ci səhifədə)

# Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə ucaldılmış abidəni ziyarət edib

*Mayın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə paytaxtın İstiqlaliyyət küçəsində ucaldılmış abidəni Respublika Günü münasibətilə ziyarət edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, abidənin ətrafında fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Dövlətimizin başçısı abidənin önünə əklil qoydu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.*



1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması xalqımızın tarixinə şanlı hadisə kimi daxil olub. Müstəqil, azad, demokratik res-

publika qurmağı qarşısına məqsəd qoyan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 aylıq fəaliyyəti dövründə xalqımızın milli mənlik şüurunu özünə

qaytarıb, onun öz müqəddəratını təyin etməyə qadir olduğunu nümayiş etdirib.

Doxsan doqquz il əvvəl mayın 28-də qəbul edilmiş "İstiqlal Bəyannaməsi"ndən - "Əqdnamə"dən də görüldüyü kimi, bu möhtəşəm tarix xalqımızın müstəqillik amalını daha da gücləndirib.

XX əsrin sonlarında yenidən müstəqilliyinə qovuşan Azərbaycan öz suverenliyini qoruyub saxlamağı bacarıb. Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətçiliyinin qorunması üçün qətiyyətli tədbirlər görüb, ölkədə davamlı ictimai-siyasi sabitliyi bərqərar edib. Ulu öndər Heydər Əliyevin şah əsəri olan müasir müstəqil Azərbaycan dövləti sürətli inkişaf yoluna qədəm qoyub.

Şərqdə ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq



Cümhuriyyəti XX əsrin sonunda yenidən istiqlaliyyətinə qovuşan müstəqil Azərbaycanın şərəfli tarixində böyük mərhələnin başlanğıcını qoyub. Xalqımız Cümhuriyyətin yarandığı bu şərəfli tarixi 28 May Respublika Günü kimi qeyd edir.

Gələn il xalqımız Şərqdə ilk parlamentli respublikanın - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyə-

tinin yaradılmasının 100 illik yubileyini qeyd edəcək. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında mayın 16-da sərəncam imzalayıb. sərəncama əsasən, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illik yubileyi respublikamızda dövlət səviyyəsində geniş qeyd ediləcək.

## Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

# Biz müstəqilliyi qoruyuruq və qoruyacağıq

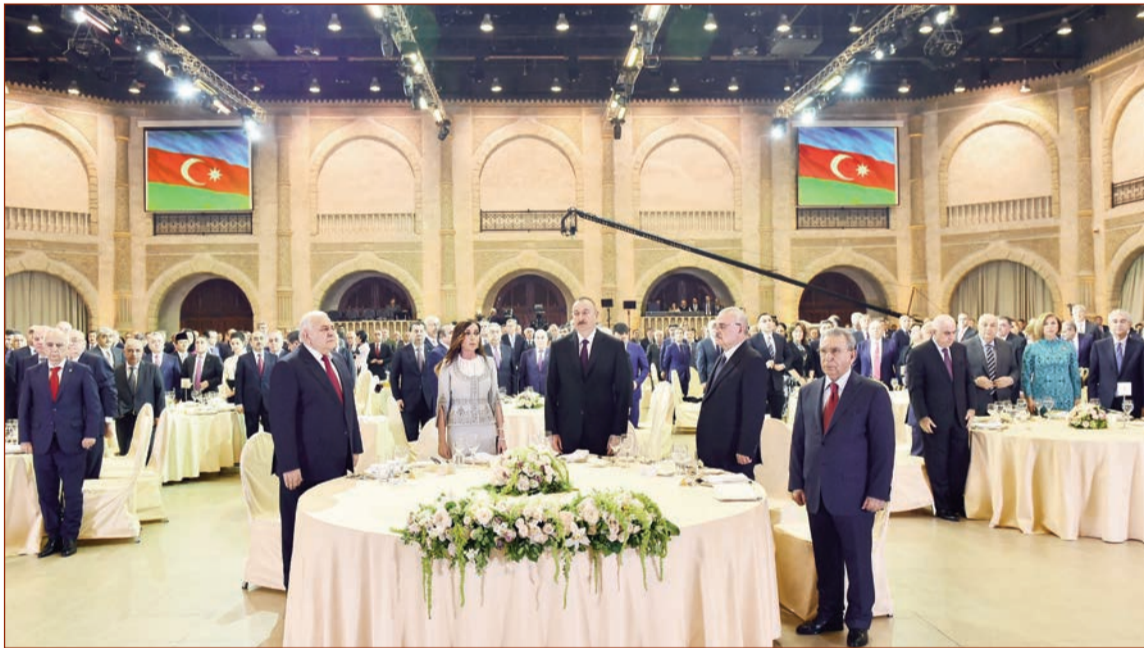
(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Ölkə başçısı milli dəyərlərimizə sadiq qalacağımızı, keçən il Azərbaycanın "Multikulturalizm ili", bu il "İslam Həmrəyliyi ili" elan edildiyindən, ən yaxşı təbliğat vasitəsinin real həyat olduğundan və s. danışaraq deyib:

- Bu gün bizim beynəlxalq təşkilatlarla da çox yaxşı münasibətlərimiz var və biz bu təşkilatlarda fəal rol oynayırıq. Mən onların içərisində, ilk növbədə, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatını qeyd etmək istədim. Azərbaycan bu təşkilatın fəal üzvüdür. Bu təşkilat erməni təcavüzü ilə bağlı keçən il Kontakt Qrupu yaratmışdır. Erməni təcavüzü, ötən ilin aprel ayında onların törətdikləri təxribat hadisələri İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı tərəfindən pislənildi. Azərbaycan dövlətinə, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyinə daim dəstək göstərilir.

Prezident İlham Əliyev daha sonra deyib:

- Xarici siyasətimizin əsas istiqaməti Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllidir. Bu istiqamətdə bizim prinsiplərimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur. Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır. Bu gün də belədir, sabah da belə olacaqdır. Münaqişə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində, Helsinki Yekun Aktının qərarlarına uyğun şəkildə öz həllini tapmalıdır. Azərbaycan heç vaxt imkən verməyəcək ki, bizim tarixi torpağımızda ikinci qondarma erməni dövləti yaradılsın. Elə mövcud olan erməni dövləti bizim torpağımızda yaradılıb. Biz yaxşı bilirlik ki,



1918-ci ildə İrəvan Ermənistanına hədiyyə kimi verilmişdir. Ona görə torpağımızda ikinci qondarma erməni dövlətinin yaradılması mümkün deyil. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri icra edilməlidir, işğalçı qüvvələr torpaqlarımızdan qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır.

Beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri bizi qane edir. Bu, münaqişənin həlli üçün hüquqi əsasdır. Eyni zamanda, son müddət ərzində səslənən bəyanatlar və atılan addımlar da yüksək qiymətləndirilməlidir. Xüsusilə həm Minsk Qrupuna həmsədrlik edən ölkələr, həm Avropa İttifaqı, digər qurumlar artıq birmənalı şəkildə deyirlər ki, status-kvo qəbul edilməzdir, dəyişdirilməlidir. Düzdür, hələ ki, bu bəyanatlardan sonra heç bir addım atılmır. Gözləyirik ki, bu addım da atıla-

caq və işğalçıya təzyiq göstəriləcək. Onlara qarşı sanksiya tətbiq olunacaq və mütləq olmalıdır. Əgər Ermənistan bu işğalçı siyasətinə görə sanksiyalar tətbiq edilməsə, bu, ikili standartların növbəti əlaməti olacaqdır. Buna baxmayaraq, belə bəyanatların özü də hesab edirəm ki, müsbət addımdır.

Eyni zamanda, Dağlıq Qarabağda keçirilmiş qondarma "referendum"a çox sərt reaksiya verildi, həm qonşu ölkələr tərəfindən, həm Minsk Qrupundan, həm Avropa İttifaqından və digər ölkələrdən. Heç kim bu qondarma yığıncığı, bu biabırçılığı qəbul etmədi, əksinə, bunu pislədi. Bir daha sübut etdilər və göstərdilər ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir. Biz isə öz siyasətimizi davam etdirəcəyik. Danışq-

larda bizim prinsiplərimiz tam əsaslıdır və biz bu siyasətdən bir millimetr də geri çəkilən deyilik.

Məcburi köçkünlərlə bağlı bizim siyasətimiz göz qabağındadır. Son illər ərzində 100-ə yaxın qəsəbə salınıb. Hazırda yeni qəsəbələr salınır. Eyni zamanda, biz Bakı, Sumqayıt şəhərlərində qəzalı binalarda yaşayan köçkünlər üçün də yeni binaların tikintisinə başlayırıq. Bu da çox geniş bir proqram olacaqdır. Bir neçə min ailə, məcburi köçkün yaxın gələcəkdə yeni, gözəl evlərə, mənzillərə köçürüləcək.

Ordu quruculuğu istiqamətində siyasətimiz özünü tam doğruldub. Bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Beynəlxalq reytinglər də bunu göstərir. Ordumuzun maddi-texniki təc-

hizatı, döyüş qabiliyyəti, orduda vətənpərvərlik ruhu yüksək səviyyədədir. Bu gün biz ən qabaqcıl texnologiyalara malik olan texnika alırıq, silahlar alırıq və alacağıq. Ordumuz üçün nə qədər vəsait ayırmaq lazımdırsa, biz o qədər də ayıracağıq. Dilonçi Ermənistanın fərqli olaraq, biz ordumuzu öz hesabımıza təmin edirik, müstəqil ölkə kimi yaşayırıq. Onlar isə başqa yolu seçiblər, bu, müstəmləkə yoludur, bu, onların seçimidir.

Bu gün Azərbaycan Ordusu istənilən vəzifəni icra etməyə hazırdır, buna qadırdır. Keçən ilin aprel döyüşləri bunu göstərdi. Aprel döyüşləri xalqımızın, ordumuzun gücünü göstərdi. Bir daha göstərdi ki, Azərbaycan Ermənistanın silahlı təxribatlarına heç vaxt dözməyəcək və göstərdi ki, Azərbaycan indiki vəziyyətlə heç vaxt barışmayacaq.

Ölkə başçısı nitqinin sonunda deyib:

- Əlbəttə ki, qarşıda duran vəzifələr qeyd etdiyim vəzifələrdən daha da çoxşaxəlidir və çoxdur. Sadəcə olaraq, mən əsas istiqamətlər üzrə gələcək fəaliyyətimizi xalqa təqdim etdim. Əminəm ki, biz bütün istiqamətlər üzrə bundan sonra da sürətlə inkişaf edəcəyik. Bizim uğurlarımızın təməlinə, əlbəttə, düşünlümlü siyasət dayanır və o amil dayanır ki, bu gün Azərbaycan xalqı müstəqillik şəraitində yaşayır. Müstəqilliyin dəyərləri, o cümlədən real həyatda özünü göstərir. Müstəqillik bizim üçün ən böyük sərvətdir, ən böyük nemətdir. Biz müstəqilliyi qoruyuruq və qoruyacağıq.

## Azərbaycanın Müdafiə naziri MDB Müdafiə nazirləri Şurasının iclasında iştirak edib

*Mayın 26-da Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Müstəqil Dövlətlər Birliyinin Müdafiə nazirləri Şurasının Moskva şəhərində keçirilən növbəti iclasında iştirak edib.*

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, iclasdan əvvəl MDB iştirakçı dövlətlərin Müdafiə nazirləri Naməlum Əsgər abidəsi önünə əklil qoyub, "Həyat ağacı" heykəltəraşlıq kompozisiyasının açılış mərasimində və Müdafiə Nazirliyi Beynəlxalq mərkəzində şam ağaclarının əkilməsində



iştirak ediblər.

Sonra Müdafiə nazirlərinin görüşü keçirilib. Görüşdə ca-

ri hərbi əməkdaşlıq məsələləri və gələcək perspektivlər müzakirə olunub.

## NATO PA-nın yaz sessiyasında dövlətlərin ərazi bütövlüyü məsələsi də diqqət mərkəzində olacaq

NATO Parlament Assambleyasının Tbilisidə keçiriləcək yaz sessiyasında bir sıra mühüm məsələlər, o cümlədən dövlətlərin ərazi bütövlüyü məsələsi diqqət mərkəzində olacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər NATO PA-nın Tbilisidə keçiriləcək yaz sessiyası ilə əlaqədar təşkil olunmuş mətbuat konfransında bildirilib.

Gürcüstan parlamentinin sədri İrakli Kobaxidze deyib ki, Avratlantik strukturlara in-

teqrasiya ölkəsinin xarici siyasətinin prioritetlərindəndir. NATO PA-nın yaz sessiyasının Tbilisidə keçirilməsi bu proseslərin daha da sürətlənməsinə səbəb olacaq.

NATO PA-nın prezidenti Paolo Ali sessiyada müzakirə olunan məsələlərin əhəmiyyətini qeyd edib, qəbul olunacaq sənədin və tövsiyələrin bütün ölkələr üçün vacib olduğunu bildirib. O deyib ki, dünyada baş verən proseslər, mövcud münaqişələr hamını ciddi na-

rahat edir. Biz dünyada, eləcə də Qafqazda sülhün bərqərar olmasını istəyirik.

Sonra Paolo Ali Gürcüstanın NATO-ya üzvlüyü, regiondakı təhdidlər, kibercinayətkarlığa qarşı mübarizə ilə bağlı sualları cavablandırıb.

Qeyd edək ki, mayın 26-dan 29-dək Tbilisidə NATO PA-nın yaz sessiyası keçiriləcək.

Sessiyada Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edəcək.

## Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

**26 may 2017-ci il.**

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərdə iriçaplı pulemyotlardan, 60 və 82 millimetrlik minaatanlardan da (25 mərmir) istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 130 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası İcevan rayonunun Paravakar kəndində və Noyemberyan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Ağstafa rayonunun Köhnəqışlaq və Qazax rayonunun Qaymaqlı kəndlərində, Berd rayonunun Çinari və Ayqedzor kəndlərində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağdam, Ağbulaq, Koxanəbi, Muncuqlu, Əlibəyli kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Yarımca, Ağdam rayonunun Şıxlar, Baş Qərvənd, Sarıcalı, Novruzlu, Yusifcanlı, Mərzili, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Qorqan, Qaraxanbəyli və Aşağı Veysəlli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Göygöl, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri atəşə tutulub.

Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitorinq insidentsiz başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, mayın 25-də Tərtər rayonu ərazisində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitorinq insidentsiz başa çatıb.

Monitorinqi Azərbaycan tərəfindən şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika və Martin Şuster keçiriblər.

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində isə monitorinqə şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Mixail Oloru və Saymon Tiller nəzarət ediblər.



*Uzaqdan atəş səsləri gəlir... Düşmənin təxribat-diyversiya qrupları hərbi mövqelərimizi də, kəndlərimizi də müxtəlif növ silahlarla aramsız atəşə tutub...*

Döyüşlər gedir...

Bir anın içində məmləkətə yayıldı bu xəbər. Ürəkləri Vətən üçün, torpaq üçün döyünənlər bir yerdə qərar tuta bilmir. Aidiyyəti qurumlara müraciətlərin sayı-hesabı yoxdur. Əli silah tutan da, tutmayan da cəbhədə olmağa, əsgərlərimizlə çiyin-çiyinə vuruşmağa can atır.

O gün Fərman da ürəyi Və-

### Örnək

## Ürək Vətən üçün döyünəndə...

tən üçün döyünənlərin sırasındaydı. Onu döyüş meydanına Vətən sevgisi, ana torpağa bağlılıq çəkirdi. Gözlərini yoldan ayırmısa da, düşüncələri onu çox uzaqlara aparırdı. Uşaqlığı, məktəb illəri, tələbəliyi, əsgəri xidməti də qələbə xəbərinin sorağıyla keçirdi. Heç vaxt düşüncələrindən ata bilməmişdi şəhid olan sinif yoldaşının gözlərindəki kövrəkliyi və qüruru. Torpaqlarımızı işğaldan azad edənlərin sırasında olmağa tələsirdi...

Fərman Əsədli 1990-cı il sentyabrın 10-da Gəncə şəhərində anadan olmuşdu. Samux rayon Sərkar kənd orta məktəbini bitirmiş, Gəncə Dövlət Universitetinin "İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsi" ixtisasına yiyələnmişdi.

Qəhrəmanlığın əsası vətənpərvərliklə qoyulur. Vətənpərvərlik insanda fədakarlıq, qəhrəmanlıq, məğlubedilməzlik hissi yaradır, özünə inam hissini gücləndirir.

Mənəviyyatla vətənpərvərlik bilavasitə bağlıdır. İnsanın mənəvi aləmi ilk növbədə ailədə



formalaşır. Fərman hərbiçiyə ailəsində böya-başaya çatmışdı...

2011-2012-ci illərdə hərbi xidmətdə olmuşdu. Vətən qarşısında müqəddəs borcunu başa vurub evlərinə dönərkən, komandirlərinə, əsgər dostlarına "Torpaqlarımızın düşməndən azad edilməsində mən də iştirak edəcəm" demişdi. İndi yola qətiyyətlə çıxmışdı. Mənzil başına çatmağa tələsirdi...

Qohumu Sadiq Əliyevlə bir-

likdə Tərtər rayonunun Şıxarx qəsəbəsinə çatdıqda dəhşətli bir səhnənin şahidi oldular. Qəsəbə ağır artilleriya atəşi altında idi... "N" hərbi hissəsinin qərargahında onlara ordunun köməyə ehtiyacı olmadığını bildirərək, atəş altında olan ərazini tərk etmələrini xahiş etdilər...

Düşmənin artilleriyasının mülki əhalinin yaşadığı ərazilərə ardıcıl zərbələr endirdiyindən yaralıları kömək niyyətiylə qəsəbəyə yollandılar. Düşmənin tərəfindən müxtəlif istiqamətlərdə atılan top mərmiləri onlara yaxın düşəndə, qorxmadılar. Top mərmilərindən birinin düşdüüyü ərazidən yaralıları çıxarıb xəstəxanaya çatdırdılar...

Bu anlarda qəhrəman əsgər və zabitlərimiz düşmənin təxribatının qarşısını qətiyyətlə alır, təmas xəttində öz üstünlüklərini daha da möhkəmləndirirdilər...

Hava qaralmaqda idi. Onlar düşmənin artilleriyasının dağıtdığı evlərə son dəfə göz gəzdərərək geri qayıtmaq haqqında

danışdı ki, qarşı tərəfdən atılan top mərmisi lap yaxınlığa düşdü...

Vətən sevgisi... Tərəvətini və gücünü itirməyən tək məfhum... İnsan bu sevgiyə köklənəndə dünyanın bütün işığı, nuru onun qəlbinə hopur. Bəlkə də həmin anlarda iki yaşlı Xatirənin mışıltısı həzin nəğməyə çevrilmişdi. Məsum çöhrəsində həmişəki təbəssüm vardı. Kim bilir, bəlkə də yuxusunda həyatında yerini heç bir zaman heç kəsin tuta bilməyəcəyi atasını görürdü. Heç vaxt qayıda bilməyəcək atası sürətlə uzaqlaşaraq ona ömrü boyu şərəflə daşıyacağı şəhid qızı adını miras qoyurdu...

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Fərman Əsədlinin (ölümündən sonra) təltif olunduğu "Şücaətə görə" medalını atası Elçin Əsədova təqdim etdi...

Ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Elçin Əsədov "Bir ata olaraq oğlum kimi oğullarla fəxr edirəm. Onun Vətən sevgisiylə qəlbim daim mənəvi rahatlıq tapacaq", - deyir.

Xatirə ana "Şəhidlər üçün son yoxdur, sonsuzluq var. Məzar daşına şəhid adı yazdırmaq şərəfdir!" - deyir.

Leytenant  
Günay TAĞIYEVA,  
"Azərbaycan Ordusu"



Şərqi ilk istiqlaliyyət günəsi olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyini qeyd etmək arafəsindəyik. Prezident İlham Əliyev mayın 16-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illik yubileyinin respublikada geniş qeyd edilməsi və bu istiqamətdə tədbirlər planının həyata keçirilməsi ilə bağlı sərəncam imzaladı.

Müasir müstəqil Azərbaycanın inkişafında müstəsna xidmətləri olan ümummilli liderimiz Heydər Əliyev çıxışlarında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 23 aylıq parlaq tarixini şərh edərkən qeyd edirdi ki, müsəlman Şərqi ilk demokratik Cümhuriyyətin məhz Azərbaycan torpağında yaranması xalqımızın o dövrdə, yəni XIX əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərində milli müstəqillik, azadlıq duyğuları ilə bağlıdır. O illərdə vətənpərvər şəxsiyyətlər, mütəfəkkirlər, ziyalılar xalqımızda milli azadlıq, milli müstəqillik duyğularını gücləndirərək, müstəqil dövlətçilik ideyalarının gerçəkləşməsinə nail oldular.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasından 99 il keçir. Bu illər ərzində dövlətçilik tariximiz Cümhuriyyətin ənənələrinə uyğun formada inkişaf etməkdədir.

28 may bizim üçün nə deməkdir? Əgər nəzərə alsaq ki, bugünkü müstəqil Azərbaycan 1918-ci ilin Xalq Cümhuriyyətinin hüquqi varisidir, onda aydın olur ki, bu gün fəxr etdiyimiz azad Azərbaycan öz tarixi başlanğıcını 1918-ci ildəki demokratik Azərbaycandan götürüb.

Müstəqil dövlətimizin - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradıldığı 1918-ci il mayın 28-də Tiflis şəhərində elan edildi. Bu dövlət 1918-ci il mayın 28-dən 1920-ci il aprelin 28-dək mövcud oldu. Lakin bu qısa müddətdə çox işlər görüldü, mühüm dövlətçilik atributları yaradıldı. Bu dövlətin yara-

dıcıları olan M.Ə.Rəsulzadə, F.X.Xoyski, N.Yusifbəyli, Ə.Topçubaşov, H.Ağayev və başqa vətənpərvər istiqlalçılar milli dövlətçiliyimizin əsaslarını möhkəmləndirdilər. Azərbaycan Milli Şurasının qəbul etdiyi "İstiqlal Bəyannaməsi" yeni

sında ilk dəfə məhz Azərbaycanda təsis olundu. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti müsəlman Şərqi yeni idarəetmə prinsiplərinə keçən ilk dövlət oldu.

İdarə üsuluna görə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

hatlar həyata keçirir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin formalaşdırılmasına mühüm töhfə vermişdir.

Azərbaycan xalqının çar Rusiyasına qarşı milli azadlıq mübarizəsi nəticəsində, I Dünya müharibəsi dövründə Azərbaycanda

riya generalı Səməd bəy Mehmandarov təyin edildi.

Nazirlər Şurasının 25 dekabr 1918-ci il tarixli qərarı ilə tam artilleriya generalı Səməd bəy Mehmandarov hərbi nazir, 29 dekabr 1918-ci il tarixli qərarı ilə general-leytenant Əlağa Şıxlinski hərbi nazirin müavini təyin edildi.

Kifayət qədər hərbi biliyə və təcrübəyə malik zabıtlar olan Səməd bəy Mehmandarovun, Əlağa Şıxlinskiyə, Həbib bəy Səlimovun, Murad Gəray bəy Tlaxasın, İbrahim ağa Usubovun, Həmid bəy Qayıtaşının, İbrahim ağa Vəkilovun, Süleyman bəy Əfəndiyevin, Cavad bəy Şıxlinskiyə, Feyzulla Mirzə Qacarın və başqalarının milli ordunun qurulmasında əvəzsiz xidmətləri olub.

19 mart 1919-cu ildə general-leytenant Məmməd bəy Sulkeviçin Baş Qərargah reisi təyin edilməsi ilə Azərbaycanın milli qoşun hissələrinin formalaşdırılması sürətləndirildi, döyüş hazırlığı xeyli təkmilləşdirildi.

20 fevral 1920-ci ildə general-mayor Həbib bəy Səlimov yeni yaradılan Azərbaycan Ordusunun Vahid Qərargahının reisi təyin edildi.

1920-ci il bolşevik işğalı arafəsində Azərbaycan Ordusunun əsas döyüş hissələri və birləşmələri 8 alaydan ibarət iki piyada diviziyası, 3 alaydan ibarət süvari diviziyası və iki topçu briqadasından ibarət idi. Bundan başqa, ordunun bir sıra yardımçı hissə, bölmə və müəssisələri də var idi. Hər bir piyada alayı 3 tabordan, hər bir tabor isə dörd piyada və bir pulemyot bölüyündən təşkil edilmişdi. Süvari kəşfiyyat, rabite-telefon və qeyri-nizami bölükləri də var idi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yarandığı gündən rus, ingilis, erməni-daşnak silahlı qüvvələrinin hücumuna məruz qaldı. Müdaxiləçilərin hər biri ayrı-ayrılıqda öz mənafeyi uğrunda müharibə aparırdı. Şərqi ilk demokratik dövləti olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 1920-ci il aprelin 28-də XI Qızıl Ordu tərəfindən işğal olundu.

Bolşevik çevrilişindən sonra Azərbaycan Ordusunun mövcudluğuna da son qoyuldu.

**Lalə HÜSEYNOVA,**  
"Azərbaycan Ordusu"

## Tarix

# Şərqi ilk istiqlaliyyət günəsi



yanmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin daxili və xarici siyasətinin başlıca prinsiplərini bütün dünyaya bildirdi. "Bəyannamə"də elan edilmiş prinsiplər - Azərbaycan xalqının öz müqəddəratını təyin etmək, insanların hüquq bərabərliyinə hörmət, bütün xarici dövlətlərlə, habelə qonşu xalqlarla dinclik və əmin-amanlıq şəraitində yaşamaq, bir-birinin suverenliyinə hörmətlə yanaşmaq prinsipləri Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin beynəlxalq nüfuzunu artırdı.

1918-ci il iyunun 16-da Milli Şura və Azərbaycan Hökuməti Gəncəyə, sentyabrın 17-də Bakıya köçürülür, noyabrın 19-da Azərbaycan parlamentinin təsis olunması barədə qərar qəbul olunur, dekabrın 7-də Azərbaycan parlamenti fəaliyyətə başlayır. 99 il əvvəl parlamentarizm ən vacib dövlət strukturu kimi Şərqi dünya

parlament respublikası idi. Qeyd etmək lazımdır ki, parlament respublikası, xalqın demokratik haqq və hüquqlarını yüksək səviyyədə təmin edən ən müərəqqi idarəetmə sistemi yalnız dünyada ən inkişaf etmiş ölkələrdə tətbiq olunur.

Beləliklə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti vətəndaşlara haqq və ədalət, müstəqillik təminatına görə dövrünün bir çox ölkələrini geridə qoyurdu. İstiqlal Bəyannaməsi bütün türk-müsəlman dünyasında, ümumiyyətlə, bütün Şərqi ilk dəfə olaraq demokratik parlamentli müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılmasını xəbər verirdi.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Milli Şurası, sonra isə parlamenti və hökuməti mövcud olduğu qısa müddətdə iqtisadi, ictimai-siyasi və sosial həyatın müxtəlif sahələrinə aid məqsədyönlü isla-

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantları tez-tez muzeylərə, silah sərgilərinə, tarixi yerlərə gedirlər. Bu günlərdə onlar Şəhidlər xiybanındakı Bakı türk əsgəri şəhidliyi abidəsini ziyarət etdilər. Abidənin önündə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarından keçənlərin ruhunu bir dəqiqəlik sükutla yad etdilər.

Ziyarət zamanı kursantların bir neçəsi ilə görüşüb söhbət etdim. Onlar qısa da olsa, türk əsgərlərinin igidlik və qəhrəmanlıqlarından söz açdılar. İlk həmsöhbətim şəhərində elan Əzimov bildirdi ki, biz tariximizi yaxşı öyrənməliyik. "Aqillər yerində deyiblər ki, çox oxuyan çox bilməz, çox gəzən çox bilər. Bu gün biz Bakı türk şəhidliyi abidəsini ziyarət etməyə gəlmişik. Bu anlarda əsrin əvvəllərində baş verən hadisələr gözümüzün qarşısında canlanır. Bildiyiniz kimi, 1918-

ci ildə ermənilər Dronun, Nijdenin və başqa daşnakların başçılığı altında ölkəmizin müxtəlif bölgələrində azərbaycanlılara qarşı soyqırımı törədiblər. Qan su yerinə axıb, günahsız insanlar amansızcasına qətlə yetirilib. O vaxtlar Quba, Şamaxı, Bakı və başqa bölgələrdə gərgin vəziyyət yaranıb. Belə gərgin bir zamanda türk əsgərləri köməyə yetişərək xalqımızı erməni vandallarından xilas etdilər. Bu gün ziyarət etdiyimiz abidə o insanların xatirəsinə hörmət

# Şəhidlərə ehtiram

ələməti kimi ucaldılıb".

- Əgər əsrin əvvəllərində türk əsgərləri xalqımızın köməyinə gəlməseydilər, ermənilərin törətdiyi faciənin miqyası daha da genişlənərdi, - kursant Hacığa Əsgərli söhbətimizə qoşuldu. - Türk əsgərlərinin gücü qarşısında dayana bilməyən ermənilər geri çəkməyə məcbur oldular. Minlərlə insan daşnakların əlindən xilas edildi. Qədirbilən xalqımız xilaskarlarını heç vaxt unutmur, türk əsgərlərinin xatirəsinə ehtiramla yad edir, adını uca tutur.

Kursantlardan Nicat Orucov, Elman Əhmədli, Heybullə Tuhumov və başqaları da türk əsgərlərinin qəhrəmanlıqlarından ətraflı danışdılar.

**Vahid MƏHƏRRƏMOV,**  
C.Naxçıvanski adına  
Hərbi Lisey



# Tarix unudulmur, tarixi unutmuruq

## Silahlı Qüvvələrimizdə Respublika Gününə həsr edilmiş tədbirlər keçirilib



Təlim və Tədris Mərkəzində keçirilən tədbirdə Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin əməkdaşı Mədinə Məmmədova Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması, tarixi rolu, fəaliyyəti və gördüyü quruculuq işləri haqqında qısa məlumat verdi. Bildirdi ki, bu gün hamımız üçün əlamətdar bir gündür. "Cəmi 23 ay yaşamış Cümhuriyyət xalqımız üçün çox böyük tarixi işlər görmüşdür. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti müsəlman Şərqiində yaradılmış ilk demokratik respublika idi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 1920-ci ildə bolşeviklər tərəfindən ilhaq edildi. Aparılan böyük quruculuq işləri yarımçıq qaldı. 20-ci əsrin sonunda Sovet hökuməti çökdükdən sonra xalqımız öz müstəqilliyini ikinci dəfə qazandı. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə gəldikdən sonra müstəqilliyimiz möhkəmləndi. Ulu Öndər dövlətçiliyimizin daha da möhkəmlənməsi üçün uğurlu islahatlar həyata keçirdi. Aparılan islahatların nəticəsidir ki, bu gün müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dünyada daha da böyük şöhrət qazanmaqdadır."

Tədbirin rəsmi hissəsi başa çatdıqdan sonra Silahlı Qüvvələrin Mahni və Rəqs Ansamblının solistləri əlamətdar günün münasibəti ilə tədbir iştirakçıları qarşısında maraqlı konsert proqramı ilə çıxış etdilər. Müğənnilərdən gizir Elçin Məmmədov, Qoşqar Qasımov, Vüsal Ağayev, Səbinə Qasımov, Ağabala Abdullayev və başqaları qəlbləri riqqətə gətirən rəngarəng mahnılar oxudular. Rəqs qrupunun çıxışı da böyük maraqla qarşılandı.

"N" hərbi hissəsində keçirilən tədbirdə polkovnik Bilal Çompuzov qeyd etdi:

- Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqiində ilk demokratik dövlət olmaqla, Azərbaycanın tarixində əbədiyyən qalacaqdır. "1920-ci ilin aprelinde rus imperiyası onun müstəqilliyinə son qoysa da, xalqın azadlıq istəyi, müstəqillik amalı yaşadı, xalq mübarizə apardı. 1991-ci ildə müstəqillik haqqında Konstitusiyaya Aktı qəbul edildi. Xalqın tələbi ilə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti



yətə qayıdışı ilə gənc Azərbaycan dövləti daha dinamik inkişaf yoluna qədəm qoydu. Bu gün Azərbaycan dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri sırasındadır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha nurlu sabahları təmin edilir."

Tədbirdə H.Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin kollektivi maraqlı konsert proqramı ilə çıxış etdi.

*Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi tədbirlər planına əsasən, hərbi hissələrdə, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində təşkil edilən mərasimlərdə öncə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib.*

\* \* \*

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyde keçirilən tədbirdə Hərbi liseyin şəxsi heyətlə iş üzrə müavini polkovnik-leytenant Kamran Nəsimov çıxış edərək dedi:

- 28 May tarixi hər birimiz üçün əzizdir. 99 il əvvəl həmin gün Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti müstəqilliyini bütün dünyaya bəyan etdi. Xalqımız neçə illərdən bəri arzusunda, istəyində olduğu müstəqilliyinə qovuşdu. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dünyanın siyasi nizamının yenidən qurulduğu bir vaxtda meydana çıxdı. Yeni qurulan Cümhuriyyət öz üzərinə götürdüyü çətin tarixi vəzifələri şərəflə yerinə yetirdi. Azərbaycanın ilk parlamenti və hökuməti yarandı. Ölkənin sərhədləri müəyyənləşdirildi, bayrağı, gerbi, himni yaradıldı, dövlət quruculuğu sahəsində ciddi addımlar atıldı. Ölkənin ərazi bütövlüyü və təhlükəsizliyi təmin edildi. Qısa müddət ərzində yüksək döyüş qabiliyyətli ordu yaradıldı, maarifin, mədəniyyətin inkişafına böyük diqqət yetirildi. 20-ci əsrin sonunda xalqımız ikinci dəfə müstəqillik qazandı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin



tənpərvərliyi və qəhrəmanlığı tərənnüm edən şeirlər söylədi. "Qarabağ" ansamblının üzvləri C.Naxçıvanski adına Hərbi Lisey rəisinin adından fəxri fərmanla mükafatlandırıldılar.

Tədbirin sonunda bayram konsertinin təşkilatçısı Hərbi liseyin fizika müəllimi Mətanət İmamquliyeva şəxsi heyət qarşısında maraqlı konsert proqramı ilə çıxış etdiyinə görə "Qarabağ" ansamblının rəhbəri Firuz Səxavətə və başqa müğənnilərə minnətdarlığını bildirdi.

1918-ci il mayın 28-də öz müstəqil dövlətinə sahib oldu. Birinci Dünya müharibəsində böyük dövlətlərin dünyanı bölüşdürmək uğrunda mübarizəsinin həlledici mərhələyə daxil olduğu və ölkənin başı üzərini yeni işğal təhlükəsi aldığı çox mürəkkəb beynəlxalq şəraitdə yaradılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti fəaliyyətinin əsas hissəsini ilk növbədə müstəqilliyin dünya dövlətləri tərəfindən tanınmasına nail olmaq, qonşu dövlətlərlə münasibətləri qaydaya salmaq təşkil edirdi.

Müstəqillik dövründə xalqımızın milli oyanışını əbədi etməyə çalışan Cümhuriyyətin hökuməti və parlamenti elmin, təhsilin, xalq maarifinin, eləcə də milli ordunun inkişafını diqqət mərkəzində saxlayırdı.

Həmin illərdə Azərbaycan dilinin dövlət dili elan olunması, mavi, qırmızı və yaşıl zolaqlı, üzərində ağ rəngli aypara və səkkizguşəli ulduz təsviri olan bayrağın dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi, eləcə də Dövlət himninin qəbulu, milli valyutanın dövriyyəyə buraxılması Cümhuriyyət hökumətinin uğurlu islahatları kimi böyük əhəmiyyət kəsb edir."

Tədbirdə "Birinci Respublika" adlı sənədli film nümayiş olundu.

Muzeyin elmi işçisi Zəfər Kərimov, Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin zabiti Əfqan Əliyev çıxış edərək Respublika Günü ilə bağlı fikirlərini bölüşdü.

Tədbirdə hərbi müəssisələrin, veteran təşkilatlarının və digər qurumların nümayəndələri də iştirak etdilər.

Tədbir H.Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin təşkil etdiyi musiqi proqramı ilə sona çatdı.

"Azərbaycan Ordusu"

\* \* \*

simvolları bərpa edildi. Xalqımız yenidən müstəqilliyinə qovuşdu.

"Qarabağ" ansamblının bədii rəhbəri əməkdar artist Firuz Səxavət C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin qonağı idi. Mərasimin rəsmi hissəsi başa çatdıqdan sonra solistlər Rövşən Əziz, Kamilə Nəbiyeva, Səbinə Ərəbli, Gülnarə Bakılı və başqaları bir-birindən gözəl mahnılar oxudular. Qiraət ustası Qəhrəman Hüseynov və-

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində keçirilən tədbirdə muzeyin rəisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizağa Qənizadə bildirdi ki, 1918-ci il mayın 28-də yaradılmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqiində ilk demokratik respublika olmaqla yanaşı, xalqımızın tarixində mühüm bir hadisədir. "Əsrlər boyu müstəqillik arzusu ilə yaşayan xalqımız, nəhayət ki,

## Ordu və cəmiyyət

## “Salam, Qələbə!” deyəcəyimiz günə az qalıb

- Sizə necə müraciət edim? - həkim Şahin Musaoğlu, şair Şahin Musaoğlu, bəstəkar Şahin Musaoğlu?

- Hər biri ayrılıqda, üçü vəhdətdə vətəndaşlıq qayəmi müəyyənləşdirib. Həkim olaraq insanların sağlamlığının keşiyində dayanmaq, şair olaraq şeir-sevərlərin poetik ruhuna, bəstəkar olaraq melodik duyumuna xidmət etmək. Belə yaşamışam, belə yaşayacam. Hər üçü mənə könül xoşluğu verir.

- İlk səngər mahnılarının müəllifi kimi tanınırsınız. Bu istək necə yaranıb?

- 1991-1992-ci illərdə həm Qarabağda, həm də Ermənistanla sərhəd rayonlarda döyüşlər gedirdi. Əslində, elan edilməyən müharibəydi. Vətənsəvərlər, torpaqsəvərlər qələbə naminə səfərbər olmuşdu. Torpağı yerli müdafiə batalyonları qoruyurdu. Bu isə nizami ordu deyildi.

Həmfikirliklə biz də bu müharibədə iştirak etmək, necə deyərlər, ... "bir işin qulpundan yapışmaq" istədik. O illərdə döyüşlərdə yaralananlar yaxın ərazilərə göndərilirdi. Etiraf edək ki, əsgərlərin ilk tibbi yardım göstərmə qabiliyyəti yox dərəcəsiyəydi - yaralıların neçəsini qanaxmadan itirmişdik.

Müharibənin tələbi kimi operativ qərargah yaradılması zəruri bildik, Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Tibb İdarəsinə müraciət etdik. Vətəndaşlıq borcumuzu yerinə yetirmək istədik. Qərargah yaradıldı. Yaralılar, onların pasport məlumatları əsasında harda nə vaxt yaralandığı, (yaralanmanın xüsusiyyətləri, yəni, güllə yarasıdır, qəlpə yarasıdır və s.) kartotekasını təşkil etdik. Müharibəylə, əsgər həyatıyla ilkin tanışlıq yaşam fəlsəfəmin tərkib hissəsi oldu.

- Əsgərlərlə ünsiyyətiniz də bu vaxtlardan başlayıb...

- Bəli, əsgərlərimizlə ünsiyyət düşüncələrimə hopdu, onun yönümünü müəyyənləşdirdi. Onların əksəriyyətilə döyüş öncəsi də görüşürdük, döyüşdən sonra da.

- Döyüş öncəsi söhbətlərinizin mahiyyətini təxmin edə bilərsiniz. Döyüşlərdən sonra yaralı əsgərlə nələrə danışdınız?

- Başlıca olaraq Vətəndən, torpaqdan, qələbədən. Ən çox eşitdiyim kəlmələr mənə də, həkimləri də, tibb bacılarını da duyğulandırır. Yaralılar tez sağalmaq, yenidən döyüşlərə qayıtmaq istəyirdi. Bu istəyin mahiyyəti Vətən sevgisiydi. Onların bəziləri Şıxov batalyonu kimi tanınırdı. Birinci batalyonu döyüşə yola salanda tanıyırdım. Onda onlara yazdığım şeiri oxumuşdum, bir qardaş, bir vətəndaş olaraq demişdim: igid əsgər, möhkəm dayan!..

Bu, mənim ilk şeirim idi. Bu tövsiyə-şeyir bəyənilmişdi. Neçə əsgər şeiri oradaca köçürüb özünü döyüşə aparmışdı. Açıq, qürurlanmışdım ki, şeirim döyüşənlərin sırasındadı. Aradan aylar keçəndən sonra Yusif Mirzəyevlə tanış olduq. Xəstəxanamızda müalicə olunurdu. Çox duyğusal insanıydı. Şeyirə musiqi yozumu verdiyimi biləndə necə sevindi, "İlk səngər mahnısı olacaq!" - dedi.

Şeyir mahnıya çevrildi.  
- Yaxşı xatırlayıram, Yusif sevinc-lə deyirdi ki, Şahin mənə mahnı həsr edib. Az sonra "Təkcə mənə yox, əli silah tutanların hamısına" - deyirdi, gülümsünərdi.

*Rubrikamızın qonağı Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin vətənpərvərlik komissiyasının sədri, həkim, şair, bəstəkar Şahin Musaoğludur.*

- Təəssüf ki, Yusif onu eşidə bilmədi. Ağdərə ətrafında gedən döyüşlərdə şəhid oldu. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Yusif Mirzəyevə həsr etdik "İgid əsgər, möhkəm dayan!" mahnısını. Zabit idi Yusif, "Vətən üçün hamımız əsgərlik!" - deyirdi. Əslində, mahnıdakı müraciət Azərbaycan əsgərinin obrazına ünvanlanıb.

- Beləcə, Şahin Musaoğlu yazdığı vətənpərvərlik şeirlərinə mahnı da bəstələdi.

- Şeyri düşüncələrimin işığı bilmişəm. Düşüncələrimin işığına söz yozumu, söze, yəni, şeirə musiqi yozumu vermək istəmişəm. "İgid əsgər, möhkəm dayan!" şeiri başlanğıc oldu.

- ...və sonralar digər səngər mahnıları yarandı.

- "Cənab leytenant", "And içirik", "Birinci batalyon", "Çağırır Vətən", "Torpaq",... İyirmi iki mahnı müəllifiyəm. Bunlardan əksəriyyətinin sözlərini də özüm yazmışam. Şadam ki, mahnılarım sevilir.

- Hər mahnının öz məzmunu var. Hamısını bir amal birləşdirir: Vətən.

- Bəli. "Şahinlər" hərbi pilotlarımıza, "Əsgər, Vətən əmanəti" səngərlərdə dayanan, torpaqlarımızı qoruyan əsgərlərimizə, "Çağırır Vətən" yeniyetmələrə, çağırışçılara, "Cənab leytenant" zabitlərə, ... həsr olunub. Hamısının qayəsi vətənsəvərlikdi. İstər şeir olaraq, istərsə də mahnı olaraq.

- Neçə il əvvəl Yusif Mirzəyevin anim günündə birinci sinif şagirdinin "İgid əsgər, möhkəm dayan!" mahnısını ifa etməsini, yaqin ki, unutmayıbsınız.

- Elə məqamlar unudulmur.

- Onda müəllimlər də, şagirdlər də, ictimaiyyətin nümayəndələri də qədərli ehtiramla Şahin Musaoğluna baxmışdı...

- Belə mahnılar Vətən sevgisinin dərinləşməsində, vətənpərvərlik tərbiyəsində mühüm rol oynayır. Yeniyetmələrin, gənclərin hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsini formalaşdırmağa əz-çox xeyrim dəyirsə, belə tələdə, əlbəttə, razıyam.

- Siz həm də Azərbaycan Yazıçılar Birliyi vətənpərvərlik komissiyasının sədrisiniz.

- Bir ildən bir az çoxdu bu komissiyaya rəhbərlik edirəm. Yazıçılar Birliyində geniş tərkibdə (Birliyin rəhbərliyi, KİV nümayəndələri, tanınmış şairlər, yazıçılar, ...) "Dəyirmi masa" təşkil etdik. Əhatəli fikir mübadiləsi oldu. Deyilənlər ümumiləşdirildi. Sözlər, ədəbiyyatın gücündən də bəhrələnməsi, şairlərin, yazıçıların, ədəbiyyatşünasların müharibədə iştirakının təmin olunması üçün Müdafiə Nazirliyinə müraciət etdik. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov müraciətimizə böyük sayğı göstərdi, Yazıçılar Birliyinin rəhbərliyini qəbul etdi. Olduqca işğuzar, səmimi görüş oldu. İkitərəfli memorandum imzalandı. Əvvəllər də döyüş bölgəsinə getmək istəyən şairlərə, yazıçılara şərait yaradılırdı. Bu, həm sis-



temsiz idi, həm də konkret ideya olmadığından səmərəsi o qədər də ciddi nəzərə çarpmırdı. İndi koordinasiya yaradılırdı; bir tədbir digərinin davamı olacaqdı.

Digər tərəfdən belə bir təşəbbüs ordu ilə cəmiyyət arasında yaranan etibarlı ünsiyyətdir. Alınan, ictimailəşdirilən informasiyaların inandırıcılığı amili var və bu amil indi dolğunluqla təmin edilir. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun ədəbiyyata bu diqqətini, təbii ki, cəmiyyət olduqca ehtiramla qarşıladı.

- Fəaliyyətiniz nələri əhatələyir və yaxud əhatələyəcək.

- Hamımız Vətənin pərvanəsi olmalıyıq. Vətənpərvərlik hamımızın yaşam düsturumuzdur. Günümüzün tələbidir bu. Bu günümüzdən son nəfəsəncə belə olacaq.

Hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsini formalaşdırılması, istər məzmun, istərsə də forma baxımından təkmilləşdirilməsi başlıca məqsədimizdir. Belə etmək mümkünse, savaşı-döyüş dövrünün ədəbiyyatının təşəkkül tapmasında vəsile olmaq istəyirik. Yaradılmasına mənəvi dəstək, yaradılanların təbliğatçısı olmaq. Bununla da hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsini təbliğləmənin ədəbi müstəvidə rolunu yüksəltmək, ordu quruculuğuna ədəbiyyat vasitəsilə xidmət etmək. Yaranan ədəbiyyat əsgərin dünyaduyumuna kömək edirsə, onun vətənpərvərlik duyğularının formalaşmasında gərəqli olursa, bu, elə ordu quruculuğuna xidmət deməkdir.

Yeri gəlmişkən, ordumuzun bugünkü səviyyəsi hamı kimi yazıçıları, şairləri də sevindirir. İndi ordumuz əvvəlki ordu deyil. İstər nizami ordu olma baxımından, istər döyüş hazırlığı, istərsə də təchizat baxımından. İndi ordumuz Cənubi Qafqazda ən güclü ordudur. Bu ordu torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə qadirdir. Sülh danışıqları baş tutmasa, Azərbaycan əsgəri aprel ovaqatıyla döyüşəcək. Ali Baş Komandanın "Bayrağımız Şuşada, Xankəndidə dalğalanacaq" - fikrini reallaşdıracaq. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun "Ən güclü silah yaxşı təlim keçmiş əsgərdir" fikrini xatırlayıram. Belə əsgərləri olan ordumuz, təbii ki, buna qadirdir.

- Maraqlıdır, yazdığınız səngər mahnılarını səngərdə eşidibsinizmi?

- Əsgərlərlə söhbətləmişdik. Məlum oldu ki, əsgərlərdən biri yaxşı gita-

ra ifaçısıdı. Xahiş etdik. "İgid əsgər, möhkəm dayan"ı da ifa etdi, "Əsgər, Vətən əmanəti"ni də. Davamı olaraq "Qarabağ şikəstəsi"ni. Hər üçü ruhumuzun çağırışına döndü. Hər baxışda Böyük Qələbənin işartılarını gördük. Bir həqiqəti əsgərlərlə bir sırada, bir səngərdə yaşadım: bu ruh qalıb gələcək!

- Mahnılarla bir sırada hərbi marşlar da yazıbsınız.

- Hər şeirin öz musiqi janrı var. Musiqi janrı özünə xas olan şeir tələb edir.

Marş çağırışdı.

Türklərin mehtər marşları var. Marşlara savaşı musiqisi də deyə bilərik. Marşlar döyüşən ordunun şəxsi heyətinin ruhunun formalaşmasına və əsgərin psixologiyasına emosional, duyğusal təsir göstərməklə öz möhtəşəmliyini, ecazkar gücünü saxlamaqdadır. Müharibələr zamanı hücumlarda, həmlələrdə, bəzən əks-hücumlarda duyğuları marşlar dilləndirib, əsgəri marşlar sövqə gətirib, onun ruhunun ruhuna dönüb. Marşlar bəlkə bu xislətine, xarakterinə görə mənim də diqqətini çəkib, mənim də düşüncələrimin, bu anlamda yaradıcılığımın yönümünü müəyyən qədər dəyişib. Söz-musiqi vətəndənin möcüzəsinə, qüdrətinə mən də müraciət etməyi qərara aldım. Sözlər mayasını, qayəsini şeirə, şeirin mayasını, qayəsini musiqiyə marş biçimində çevirdim.

- Marşı şeir olaraq yazırsınız, yoxsa yazılmış şeirin ideyasına görə janr seçirsiniz?

- Şeyrin ideyası hansı janrda daha möhtəşəm səslənərsə, həmin janrı seçirəm. Necə alınır, onu dinləyənlər yaxşı dəyərləndirir.

- "İstiqlal marşı" şeiri marş olacaqdı. Bəs digərləri?

- "And içirik!", "Birinci batalyon", "Səfərbərlik" və digərləri məzmun baxımından marş janrını tələb edirdi. Bu şeirlərin əsgərlərin döyüş ruhunu ifadə etməsini istədim.

Yaradıcılıq əməli belə olub: yeniyetmələrin, gənclərin, bu sıradan əsgərlərin hərbi vətənpərvərlik duyğularının formalaşmasında yardımçı olmaq. Nə yazmışamsa, belə yazmışam, nə yazacamsa, belə yazacam. Nəşrə hazırladığım "Hərbi marşlar" kitabımın əksər oxucusu əsgərlərimiz olacaq. Onları şeir kimi oxuyacaqlar, şeirlə bir sırada notları da veriləcək. Zənnimcə, hərbi hissələrin orkestrləri bundan bəhrələne biləcək...

- Aprel döyüşlərində qazanan qələbə sizin də ruhunuzun can ortığıdır, şübhəsiz.

- Əlbəttə. Bu döyüşlərin qələbə ovqatı vətəndaş olaraq mənim də ömrümün ziyasına döndü. Şair olaraq bu döyüşlərdən, bu döyüşün qəhrəmanlarından silsilə şeirlər yazmışam. Yaxın vaxtlarda onların bəziləri mahnı olacaq. Çox istərdim ki, onların ilk dinləyiciləri əsgərlərimiz olsun. Həm də düşmənlə təmas xəttində xidmət edən əsgərlər, səngərdəki əsgərlər.

- İstərdim ki, Böyük Qələbəyə həsr edəcəyiniz şeiri, o şeirə yazacağınız mahnını "Salam, Qələbə!" - adlandırarsınız.

- Mütlaq.

Söhbətləşdi:  
Rəşid HÜSEYNOV,  
əməkdar jurnalist

# Ordu həmkarlarına qayğı əsas meyardır

## Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin hesabat-seçki konfransından qeydlər



Tədbirdə BHİK-in ötən beş il ərzində fəaliyyəti diqqət mərkəzində oldu. Konfransa həmkarların üzvləri ilə yanaşı, Müdafiə Nazirliyinin, Dövlət İdarələri və İctimai Xidmət İşçiləri Həmkarlar İttifaqları Respublika Komitəsinin nümayəndələri və digər qonaqlar qatılmışdılar.

Öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin, həmçinin dünyasını dəyişmiş BHİK-in üzvlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

DİXXİ Hİ Respublika Komitəsi Rəyasət Heyətinin üzvü, Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Abiyat Ağadadaşova ötən beş il müddətində həyata keçirilmiş işlər barədə hesabat məruzəsi ilə çıxış etdi. Hər şeydən öncə həmin illər ərzində ölkəmizdə və Silahlı Qüvvələrimizdə baş vermiş əlamətdar hadisələrə toxunan təşkilat rəhbəri Azərbaycan

xalqının milli-mənəvi sərvəti olan dövlət müstəqilliyinin 25 illiyinin ölkəmizdə təntənəli surətdə qeyd edildiyini, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə Silahlı Qüvvələrimizin daha da güdrələndiyini, Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun komandanlığı ilə ötən ilin aprelinde cəbhədə qazanılmış uğurları vurğuladı. O, həmçinin qeyd etdi ki, həmkarların cəmiyyətdəki rolunu yüksək qiymətləndirməsi, onların fəaliyyətini təkmilləşdirən fərman və sərəncamlar imzalaması dövlətimizin başçısının bu sahəyə ardıcıl diqqət və qayğısının əyani təzahürüdür. Ölkə qanunvericiliyinə, o cümlədən Əmək Məcəlləsinə edilmiş müntərəqqi dəyişikliklər işçilərin hüquqlarının daha səmərəli qorunması üçün həmkarlar təşkilatlarına, o cümlədən Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinə yeni imkanlar yaradır.

*Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsi ordumuzun hərbi hissə və müəssisələrində işləyən çoxsaylı fəhlə və qulluqçuların hüquq və mənafelərinin müdafiəsini həyata keçirir. Mayın 24-də Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabıtlar Evinə təşkilatın XVIII hesabat-seçki konfransı keçirildi.*

Hesabat dövründə ordu həmkarları üçün əlamətdar hadisələrdən biri də Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin 50 illik yubileyini təntənəli surətdə qeyd olunması idi.

Abiyat xanım komitənin beşillik fəaliyyətini geniş təhlil edərək bildirdi ki, onun əsas vəzifəsi ittifaq üzvlərinin sosial-iqtisadi mənafelərini və qanuni hüquqlarını müdafiə etmək, kollektiv müqavilələrin vaxtında bağlanması və onun müddələrinin yerinə yetirilməsinə ciddi nəzarət etmək, əmək haqqının vaxtında ödənilməsinə nail olmaq, əməyin mühafizəsi, üzvləri təhlükəsiz iş yeri ilə təmin etmək, sağlamlıqlarının qayğısına qalmaq, onları maarifləndirmək və asudə vaxtlarını səmərəli təşkil etməkdən ibarətdir. Hesabat dövründə təşkilat öz fəaliyyətini məhz bu istiqamətlərdə qurub.

Məruzə ilə əlaqədar çıxış və diskussiyalarda hesabat dövründə görülmüş işlər və qarşıda duran vəzifələr geniş müzakirə edildi. İlk həmkarlar təşkilatlarının sədrləri Daşdemir Əliyev, İsa Qasimov, Kazım Cəfərov, Gülnarə Kələntərova, İsmayıl Əhmədov və başqaları çıxış etdilər.

Konfrans nümayəndələri təşkilat sədrinin hesabat məruzəsini və onun ətrafında çıxışları, səsləndirilən təklifləri nəzərə alaraq Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin ötən



beş il ərzində fəaliyyətini qənaətbəxş hesab etdi, qurumun yeni Rəyasət Heyətini təsdiq etdi. Abiyat Ağadadaşova yekdilliklə yenidən BHİK-in sədri seçildi.

Dövlət İdarələri və İctimai Xidmət İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi sədrinin I müavini Aida Əliyeva Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri kimi Abiyat Ağadadaşovanın öz vəzifəsini layiqincə yerinə yetirdiyini, BHİK-in ən yaxşı həmkarlar təşkilatlarından biri olduğunu qeyd etdi və ordu həmkarlarına müvəffəqiyyətlər dilədi.

Konfransda Müdafiə Nazirliyi Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsinin zabiti polkovnik Həbib Məmmədov da çıxış edərək BHİK-in hesabat dövründə fəaliyyətini, həmkarların ordu hissələrilə sıx təmas şəraitin-

de fəaliyyət göstərməsini yüksək qiymətləndirdi və qarşıdan gələn növbəti beş ildə ordu həmkarlarına uğurlar arzuladı.

Konfrans, həmçinin, Dövlət İdarələri və İctimai Xidmət İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin avqustda keçiriləcək VI qurultayına Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin nümayəndələrini seçdi.

Eyni zamanda yeni seçilmiş Rəyasət Heyətinə tapşırıldı ki, həmkarların sosial-iqtisadi hüquq və maraqlarının təmin edilməsilə bağlı konfransın müəyyən etdiyi vəzifələrin yerinə yetirilməsinə ciddi nəzarət etsin, o cümlədən il ərzində hərbi hissə və müəssisələrdə çalışan bütün mülki işçilərin tibbi müayinəsi təşkil edilsin.

**Əbülfət QASIMOV,**  
"Azərbaycan Ordusu"

## Məktəblilər hərbi dənizçilərin qonağı olub



Bakı şəhəri Nəsimi rayonu 164 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri Hərbi Dəniz Qüvvələri bazasını ziyarət ediblər.

Hərbi hissə və təlim gəmisi-

nə baş çəkən məktəblilər matroslarla görüşüb, onların məşqlərini izləyib və sosial-məişət şəraitləri ilə tanış olublar. Şagirdlər şəxsi heyət qarşısında vətənpərvərlik şeirləri

və mahnılarından ibarət konsert proqramı ilə çıxış ediblər. Sonda xatirə fotosu çəkdirilib.

**Müdafiə Nazirliyi  
Mətbuat Xidməti**

## "Ermənistanın beynəlxalq qurumlara böhtan atması sistemli xarakter alıb"

Bu fikir Ermənistan və Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring zamanı guya Azərbaycan tərəfinin ATƏT-in missiyasını ön mövqelərə çıxarmaması barədə Ermənistan mətbuatında növbəti dəfə yayılan xəbərlərlə bağlı Müdafiə Nazirliyinin yaydığı açıqlamada qeyd olunub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirlər ki, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, mayın 25-də Tərtər rayonu ərazisində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoringin insidentəz başa çatması beynəlxalq missiya tərəfindən rəsmi surətdə təsdiqlənib.

Ermənistan tərəfi də monitoringin qrafikə uyğun keçirilməsi və atəşkəs rejiminin pozulmaması barədə xəbər yayıb. Lakin həmin xəbərdə Azərbaycan tərəfinin guya ATƏT-in missiyasını təmas xəttinə çıxarmadığı da bildirilib.

"Bildirik ki, martın 1-də Ağdam rayonunun Çəmənli kəndi istiqamətində keçirilmiş monitoringdən sonra da Ermənistan tərəfi bu cür təxribat xarakterli məlumat yayıb. Bir daha bildirik ki, monitoringin keçirilməsi mexanizminə uyğun olaraq, beynəlxalq müşahidəçilər əvvəl rabitə, sonra isə vizual əlaqə yaradaraq nə vaxt, hansı nöqtədə olmalarını, eləcə də digər detalları özləri müəyyən edir, monitoringin baş tutması və sona çatmasını orada iştirak edən səhra köməkçiləri təsdiq edirlər. Əgər münaqişə tərəflərindən biri monitoringin keçirilməsinə istənilən formada problem yaradarsa, bu barədə ilk məlumat verən həmin müşahidəçilər olacaq.

Ermənistan müstəmədi olaraq bu kimi böhtan xarakterli, yanlış məlumatlar yaymaqla beynəlxalq qurumları sistemli şəkildə şantaj etmək, onların fəaliyyətinə kölgə salmaq və etimadına xələl gətirmək məqsədini güdür", - deyərək Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin açıqlamasında qeyd olunub.

...Hərbi xidmət borc ödəmədi...  
Əsgərlər döyüş növbətçiliyi aparır...

Əsgərlər təlimlərdə döyüş hazırlığını artırır...

"N" hərbi hissəsində xidmət edən Tural Əlizadə ilə Bulud Həsənlilə asudə vaxtlarında səmimiyyətlə nədən, nələrdən danışılır? - söz sözü çəkir, uşaqlığın qayğısızlığından, yeniyetməliyin çılğınlığından, nağıl-dastan qəhrəmanlarından, qəhrəmanlıqlardan, bir də ötən ilin aprel döyüşlərindən - qələbədən. Mübarizləşən, Muradlaşan, Samidləşən, ..., Çingizləşən əsgərləri - o döyüşlərdə şəhid olanları da anırlar.

Turalla Bulud asudə vaxtlarında söhbətləşəndə, Azərbaycan Ordusunun gücündən, qüdrətindən, Ali Baş Komandanın, Müdafiə nazirinin ön xətdə gəlişlərindən, əsgərlərlə sənəklərdə söhbətlərindən, əsgərlərin vətənpərvərliyindən danışılır. On xətdə yaradılan şəraitdən söhbət açılır...

Vətəni qoruyurlar əsgərlər. Hər qarış torpağı, bu torpağın hər daşını, hər gülünü, tər gülünü, hər çiçəyini, tər çiçəyini, çiçəklərin şəh dolu ləçəyini qoruyurlar.

Yaz fəslidi. Vətəni yazın gözəlliyini duya-duya qoruyurlar. Yaranışdan oyaq dağlara mətərisləyib qoruyurlar. Turalla Bulud hərdən gözdoyduran, könül açan gözəlliklərə qarışır, bu gözəllikləri gözünə, bu gözəllikləri gözlərindən, gözələrindən könlünə köçürür. Çəmənlik, çəmənlikdə güllər-çiçəklər əsgər nəfəsiylə təravətlənib deyə belə cazibədar. Turalla Bulud lalələri oxşayırlar, əzizləyirlər, onları dərməyə əlləri gəlmir. Bu anlarda Cıdır düzünü xatırlayırlar,

## Ovqat

# "Cıdır düzünün çiçəklərinin də təravətini özünə qaytaracağıq"



şübhəsiz. "Cıdır düzünün çiçəklərinin də təravətini özünə qaytaracağıq..." - Azərbaycan əsgəri belə qətiyyətlə xidmət edir. Bu qətiyyət qələbəyə köklənib; əsgərlərimiz Böyük Qələbənin əsgəri olmaq niyyətindədi. Bu niyyət müqəddəs niyyətdi...

Asudə vaxtlarda söz sözü çəkir...

Döyüş növbətçiliyindən, təlimlərdən sonra xalqımızın dünənindən danışılır, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsindən, şəhidlikdən, şəhidlərdən danışılır... "Vətən istəyərəsə, Vətənə görə Cəndan keçənlərin sırasındayam..." -

deyirlər.

Məmləkətin aprel ovqatının daha böyük miqyasda - Böyük Qələbənin gətirəcəyi ovqatda yaşanılacağı gündən, Azərbaycanımıza o günü yaşadacağı əsgərlərin sırasında olmaq istəyindən danışılır...

Goranboy əməliyyatından sonra Ortakənddəydik. Qalib əsgərlərlə söhbətləşirdik. Yusif Mirzəyevin sevincində bir ölçüm kəldə də gördüm. Niyəylə maraqlandım. "Müharibə başa çatınca bir ürək tutumunca sevinə bilməyəcəyik..." - dedi. "Müharibə torpaqlarımız işğaldan azad ediləndə, Azərbaycan əsgəri əzeli sərhədlərimizdə

dayananda başa çatacaq". Bu əsgərlər bu amaldan danışılır. "Bizdən sonra hərbi xidmətə gələnlər sərhədlərimizdə xidmət edəcəklər!" - əsgərlərimiz bu niyyətin əsgəri. Asudə vaxtlarda söhbətləşəndə bu amalın şaxələrindən, bu amalın müəyyənləşdirən məqamlardan danışılır... "Mən Azərbaycan əsgəriyəm!" - qüruruna tapınıb danışılır. Turalla bulud da "Biz qalib gələcəyik. Cıdır düzünün çiçəklərinin də təravətini özünə qaytaracağıq!" - deyirlər..

**Rəşid HÜSEYNOV,**  
eməkdar jurnalist,  
foto  
C.CƏFƏROVUNDUR

## Hərbi ənənələr, yeniliklər

# "Nurol Əjdər" zirehli transportyoru



"Nurol Əjdər" zirehli transportyoru Türkiyənin Nurol Makina şirkətinin məhsuludur. Onun ilk oxşarı 1995-ci ildə Rumınyada istehsal edilib. Türkiyədə səhra şəraitində sınaqdan keçirilməsi üçün beş ədəd belə döyüş maşını 1999-cu ildə yığılıb. Sınaqların başa çatması zamanı ordu tərəfindən qarşıya qoyulan tapşırıqları tam yerinə yetirə biləcəyinə görə, Nurol Makina şirkətinin rəhbərliyi daha müasir maşının hazırlanmasına qərar verib. Beləcə, yeni "Nurol Əjdər" zirehli transportyoru yaradılıb.

Şəxsi heyətin və desantın atıcı silahlardan, mina partlayışından qorunması

nı ZTR təmin edir. Onun alt hissəsi döyüşçüləri mina və fuqas mərmilərdən daha yaxşı qoruyur. Zirehli transportyor yanğınsöndürmə cihazları, kütləvi qırğın silahından qorunmaq üçün mühafizə və havalandırma sistemi ilə təchiz edilib. Maşında altı silindri dizel 402 at gücündə mühərrik quraşdırılıb.

Silahlanma qismində maşın 7,62 mm-lik pulemyot və 40 mm-lik qumbaraatanla təchiz edilib.

"Nurol Əjdər" zirehli transportyorunun çəkisi 18 tondur, iki nəfər heyət üzvündən ibarətdir və 8-10 nəfər desant üçün nəzərdə tutulub. Gövdəsinin



uzunluğu 7045 mm, eni 2686 mm, hündürlüyü 2400 mm-dir. Sürəti saatda 110 kilometr, şose yolda ehtiyat hərəkəti 800-1000 kilometrə qədərdir.

Təkər formulası 6x6-dır. Üzmə qabiliyyəti də yüksəkdir.

**Hazırladı:**  
**Svetlana YUSUBOVA,**  
"Azərbaycan Ordusu"

## Xəbərlər:

### hadisələr, faktlar

Suriyanın şərqinə endirilən hava zərbələri nəticəsində azı 35 dinc sakin ölüb



ABŞ-ın rəhbərlik etdiyi beynəlxalq koalisiya qüvvələri Suriyanın şərqində İŞİD terrorçularının nəzarətində olan şəhərə hava zərbələri endirib, dinc sakinlər arasında ölümlər var.

Məyadin şəhərinin Deyr-ez-Zor hissəsinə endirilən hava zərbəsi nəticəsində azı 35 dinc sakin həlak olub.

Türkiyədə antiterror əməliyyatı nəticəsində 29 PKK-çı öldürüldü

Türkiyənin şərqində yerləşən Ağrı vilayətində dünən keçirilən antiterror əməliyyatı nəticəsində azı 29 PKK silahsız öldürüldü. Əməliyyatın gedişində, həmçinin, 3 hərbi və 1 gözətçi həyatını itirib. Bölgədə əməliyyat hazırda da davam edir.



Bu barədə mayın 26-da vilayət administrasiyasından bildiriblər.

"PKK silahsız Van-Çaldıran avtomobil yolunda 3 yük maşını yandırdıqdan sonra jandarmeriyanın xüsusi təyinatlı bölmələri əməliyyata başlayıb. Döyüşlər nəticəsində 29 silahsız öldürüldü, 3 jandarmeriya əməkdaşı və 1 təhlükəsizlik qoruyucusu həyatını itirib", - məlumatda deyilir.

Yeni Zelandiya 3D printeri ilə hazırlanan raketini kosmosa göndərmiş



Yeni Zelandiyanın şimal adasındakı Mahia bölgəsindən 3D printeri ilə hazırlanan raketini kosmosa göndərmiş.

"Electron" adlanan bu raket ABŞ və Yeni Zelandiyanın "Rocket Lab" müştərek şirkəti tərəfindən hazırlanıb.

"Təxminən 5 milyon dollara başa gələn "Electron" Yeni Zelandiyadan orbitə göndərilən ilk raket olub. 17 metr uzunluğundakı raket 4 il müddətində istehsal edilib.

Mosulun qərbində 4 kənd İŞİD-dən azad edilib

Mosulun qərbində 4 kənd İŞİD terror qruplaşmasından azad edilib.



Terrorçulardan təmizlənən Kübbetül Vehbi, Rafik, Rafik əl-Əvvəl və Melihat kəndləri və onları bir-birinə bağlayan yol Mosulda strateji əhəmiyyətə malik yerlərdir.

İraqın təhlükəsizlik xidmətinin əməkdaşları həmin bölgədə 200-dən çox dinc vətəndaşı da xilas ediblər.

**AZƏRTAC-ın materialları əsasında**

Gizir Əhmədov Elvin İmddad oğluna verilmiş gizirin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu baş çavuş Məmmədova Nəsimə Tofiq qızına 2004-cü ildə verilmiş vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Yusifov Elçin Eyvaz oğluna verilmiş vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

### Məsul katib

polkovnik-leytenant  
İlham BEHBUDOV

### Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);  
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;  
Məsul katib: (012) 510-71-98  
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28;

### Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik  
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,  
"Qızıl Şorq" hərbi şəhəri

### Növbətçi

Rəşid HÜSEYNOV

### Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı  
Kod: 200189  
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.  
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində  
səhifələndirilərək "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazırlanmış  
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,  
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.  
Qəzeti [mod.gov.az](http://mod.gov.az) saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisənziya № 361

Sifariş № 230

Nüsxə 4650